

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr., a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumără și la poste și la librării.

În România:

a dnul Carol Schulder în București, strada Labirint nr. 4.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Partidul național și programul său.

I.

La începutul societăților politice, zice Montesquieu, întâiu fac oamenii instituțiile, pe urmă instituțiile fac pe oameni.

Tot așa putem zice și noi despre partidele politice: întâiu fac oamenii programele, apoi programele fac partidele.

Mai vechiu însă ca toate programele scrise, Românii au avut în toate timpurile programul politic cel nescris de mâni omenești, conceput în inimile lor și prefăcut în conștiința lor, care cu genialitatea proprie spiritului său, marele Miron Costin îl cuprinde în patrioțicele cuvinte de învățătură: „Să nu dăm locul, căci pământul acesta este frământat cu sângele moșilor și al strămoșilor noștri!”

Acest național program politic este, care ni-l-a formulat și transmis Ienăchiță Văcărescu ca o sfântă moștenire părintească în frumoasele ritme:

„Urmașilor mei Văcărești,
Las nouă moștenire
Creșterea limbii românești
Și a patriei iubire.”

Creșterea sau cultivarea limbii naționale și conservarea naționalității sau iubirea de neam, care la cei bătrâni se traducea prin iubirea de patrie, formează cuintesența unicului nostru program politic!

Pentru realizarea acestui unic program națiunea română a dat în trecut jertfe cu prisosință pe cei mai buni și devotați fii: metropolitul Sava, Inocențiu Clain, George Sincal, Petru Maior etc... apoi multe mii din anii 1848—49.

Ear' când s'au proclamat marile principii umanitare: libertatea, egalitatea și fraternitatea popoarelor, și s'a introdus era constituționalismului, Românii nu puteau sta la îndoială, că soarele libertății a răsărit și pentru ei, și acum sub scutul constituției și al legilor, liberi vor fi a-și desvolta și aplica programul lor național, ca egal îndreptățit cu celelalte naționalități, cu care împreună constituiesc patria comună.

Într'adevăr, Românii din Transilvania, prin petițiuni și deputațiuni la Viena, sub conducerea căpeteniilor bisericești Șaguna și Șuluț, câștigară recunoașterea și înalțarea națiunii române în lege, ca națiune politică, egal îndreptățită cu națiunea Maghiarilor și a Sașilor.

Cei din Ungaria însă crezură că vor pute ajunge același lucru mai ușor prin o politică conciliantă cu Maghiarii, care le făceau acum toate promisiunile numai ca să poată ridica prin ei un contra-pond față cu politica națională-autonomistă a Ardelenilor. Cu abateri dela programul național din 1848, care în punctul întâiu pretinde independența națională în respectul politic pentru națiunea română, ca ea să se figureze în numele sau ca națiune română, — Românii din Ungaria intrară în Dieta din Pesta, ca un agregat al Maghiarilor, fără alte garanții, decât promisiunile goale.

De această bifurcare politică a Românilor profitând Maghiarii, li-a succes a produce acea impresie în cercurile politice, că prin autonomia Transilvaniei cheștiunea română încă nu e resoluată, și aceasta numai în parlamentul din Pesta se poate rezolva, lucru de care Ardelenii nu voiau să știe nimic, odată cu capul.

Participarea Românilor ungureni în Camera din Pesta le servi de probă, că politica lor este cea mai bună pentru curierarea și mulțumirea naționalităților. Apoi cu concursul lor negativ asigurându-și supremația prin art. XII. de lege din 1867, decretară uniunea Ardealului fără votul Ardelenilor, și în creară legea despre egală îndreptățire a naționalităților, nu după-cum naționalitățile pretindeau, ci cum ei o voiau.

Din erorile politice născură partidele politice în sinul poporului român. Cea dintâiu și mai mare eroare o făcură Românii din Ungaria și Bănat, care intrând la 1860—1 în Camera din Pesta, se separară cu acțiunea politică de Ardeleni; părăsiră programul național dela 1848, și astfel renunțară la individualitatea și unitatea națională.*)

Ei se constituiră în partid politic separat, cu program național propriu, în vreme-ce Ardelenii rămăseră statornici la programul din 1848, și în noua situațiune creată prin fuziunea Transilvaniei și urmări consecuent politica de rezistență pasivă față cu parlamentul maghiar.

Politicianii români din Ungaria erau atunci de credință, că numai dela Maghiari și cu Maghiarii vom câștiga drepturile naționale de liberă dezvoltare și îmbunătățirea stării poporului român în genere. Completul lor eșec însă în parlamentul maghiar dovedește, că au fost într-o colosală rătăcire și amăgire.

Proiectul de lege, prin care s'ar fi asigurat egală îndreptățire și îndestulirea naționalităților, prezentat camerei maghiare în 1868 de dl. Alexandru Mocsonyi, în numele reprezentanților naționalităților nemaghiare, fu respins!

Tendințele Maghiarilor de a face imposibilă dezvoltarea liberă a naționalităților nemaghiare au fost demascate deja atunci de către deputații naționali, mai ales prin discursul deputatului Adolf Dobrzansky, rostit în ședința camerei din 25 Noemvrie 1868, în care zicea:

„Legislațiunea patriei noastre nu a respins diploma din Octomvrie 1860 pentru rațiunea, că aceasta conținea principiul egalității naționale, ci plecând din alte puncte de vedere, legislațiunea noastră a declarat solemn în toate rezoluțiunile și adresele sale de repetite-ori, că ea dorește a pune în valoare principiul egalității naționale; în a doua adresă a sa dela 1860 legislațiunea noastră recunoaște existența mai multor națiuni atât în Transilvania cât și în Ungaria, căci în această adresă nu se face nici o reclamare contra amintirii națiunilor, despre care trata rescriptul regesc, ba la mai multe pasaje este vorba despre diferitele națiuni.

„Așa pentru exemplu: „E drept că legile înalte de 1848 ale Transilvaniei vorbesc de trei națiuni deosebite, națiunea maghiară, sâcucască și sâsească”, mai încolo „că deosebirea, care cu privire la drept există mai nainte între națiunea maghiară sâcucască și sâsească deoparte, ear' de altă parte între națiunea română, s'a desființat numai decât”.

„Legislațiunea a recunoscut încă și aceea, că trebuie a se da națiunilor particulare tot ce este compatibil cu integritatea și unitatea patriei noastre, că punerea în valoare a principiului egalității naționale pretinde imperativ o modificare favorabilă a legilor relative la acest obiect. Și eată, onorabilă cameră! când ne consultăm despre toate acestea, despre introducerea egalei îndreptățiri naționale, observăm, că proiectul de lege al majorității comisiunii, deși modificat esențialmente prin comisiunea centrală, a statorit — drept principiu conducător — negațiunea existenței națiunilor nemaghiare, de bună-seamă pentru aceea, că mâne-poi-mâne se se poată motiva primirea unei noțiuni noi de națiune maghiară în locul noțiunii poporului, singură legală și întemeiată pe constituțiune”.

Și cuvântul trup s'a făcut! Ideea de „stat național maghiar” ese din ce în ce mai mult la iveală. Introducerea virilismului, legea pentru organizarea municipiilor din 1870 și o întreagă serie de alte legi și ordonanțe ministeriale s'au făcut anume pentru a restrânge libertățile publice relativ la naționalități și a asigura preponderanța și influența hotărâtoare a elementului maghiar pe toate terele vieții de stat. În scurt timp de-

*) „Românii și Maghiarii”, ziarul „Orientul latin”. Brașov, 1875.

putații naționali experimentară, că prin lupta constituțională și activitatea lor parlamentară numai nu pot obține drepturi de liberă dezvoltare pentru poporul român, ci încă perd și acelea puține, de care se bucura ceva mai înainte.

M.

Băncile noastre sânt, precum se știe, un obiect de serioase atacuri din partea presei maghiare. Prin urmare și noi trebuie, când scriem despre bănci, să fim seamă de ce spunem și să nu acuzăm fără motiv, să nu bănuim fără temeiuri, să nu generalisăm fără de a fi în drept. „Gazeta Transilvaniei” a scris un articol, în care, fără să aducă nici un cas concret, fără să aducă dovezi, s'a pus pe critice, de ale căror urmări nu va fi veselă nici ea. E mintea a doua a Românilui....

După-ce articolul „Gazetei” este reprodus în extras, cu sublinierea fraselor celor mai. democratice, „Budapesti Hírlap” dela 2 Februarie scrie:

„Noi credem, că demascările ziarului Valah dau privilegiu suficient, pentru-ca autoritățile competente să supravegheze cu mai multa atențiune afacerile băncilor românești. Mai întâiu tribunalul comercial are datorință ca să revizideze bilanțurile cu cea mai mare rigoare, și dacă află numai ceva or 'i-se pare suspect, să ordone imediat revizuirea cârților”.

Deoarece „Gazeta” nu dă nici un cas pe care să vedem că-și întemeiază cu cuvânt articolul său, o somăm să lămurească chestia, pentru-ca dacă ea s'a întemeiat numai pe cea scrisă de dl Pop-Reteganul (în nr. 11, 1895 al „Gazetei”), ea a dat o dovadă mai mult că este, cum este, neserioasă și superficială. Comparând ce zice dl Pop-Reteganul și ce zice articolul de fond al „Gazetei”, vedem că articolul e o generalizare basată pe informațiuni neprecizate și de caracter local.

Victoriile partidului conservator român în Bucovina. Nu emult „Tribuna” a inserat știrea despre o propunere făcută în dieta Bucovinei din partea partidului român de a se crea un al 5-le loc în comitetul terii. Știrea era prea nedreptătoare. Astăzi sântem în poziție de a o ține. Știm pozitiv, că avem a face cu un hatr prestat Armeno-Polonilor, pentru că câștiga voturile lor în alegerea ce are a se face pentru camera imperială. Dacă această propunere va fi primită, ceea-ce nu ne îndoiim, atunci și în comitetul terii Românii au majoritatea numai din grația Rutenilor bătrâni, grație care azi-măine se poate preface într'un antagonism înverșunat. Politicianii români — conservatorii din Bucovina au ajuns acolo, unde după toată logica atitudinii și apucăturilor lor trebuiau să ajungă. Cu bălășarea de azi pe mâne, cu lipsa de sistem, de serioșitate și de inițiativă, ce le caracterizează, cu oroarea lor de mari — seniori pentru orice organizare mare și populară, e nu au putut avea nici când un alt rezultat decât starea de plâns la care a ajuns românismul în Bucovina. Jelim generațiunea tină, care va fi urmașii acestor domni. O moștenire bancrotă va fi partea ei.

Procesul

d-nei Emilia și d-șoara Dorina Rațiu.

(Core-p. part. a „Tribunei”)

Seghedin, 3 Februarie.

Onorată Redacțiune!

Ieri în 2 Februarie, precum ați fost avisați, doamna Emilia Rațiu și d-șoara Dorina Rațiu asistate de dl apărător Dr. Stefan C. Pop, au stat înaintea judecătoriei criminale din Seghedin. Citația cu clausula celei mai aspre amenințări de escortă li-s'a înmănat înainte de pertractare cu 36 de ore, adică Joi seara, chiar în momentul când d-na Rațiu se întoarse de lângă patul ilustrului său bărbat reconvalescent, ear' d-șoara Felicia Rațiu grija cu gingășie de sora sa Dorina bolnăvită de aerul corupt al Seghedinului. — Nu e vorbă, stăpânitorii acestei țeri nefericite sânt mari cavaleri, în sensul nou modern, croit de Jdani și se pricep

a și-cana în modul cel mai brutal dame fără scut, exilate în mocirla Seghedinului!

Acusatele, în urma volnicioasei invitări s'au prezentat cu apărătorul lor punctual la orele 8 înaintea judecătoriei. Însă ce se vezi: un servitor cu mustață lungă strigă în ton de surugiu: „Așteptați până-ce vine domnul birou!” „La orele 9 se prezintă sub judele Csernyus, care pe toți ni-a pus în uimire. Precum v'am avisat, indignat declară, că acu-satele pentru purtarea tricolorului sânt citate, ce după părerea lui „este permis ori-si-cui, căci nu cunoaște lege, care ar opri purtarea tricolorului național român. Deci el declară că acusa este o nebulă”. După acest interme-z interesant se începe ascultarea acusatelor.

După luarea naționalului, apărătorul declară, că acusatelor nu vor răspunde până când nu se va determina obiectul adică crima grozavă, care li-se impută și până nu se va clarifica poziția lor față de judecătorie: că anume judele procede ca jude instructor, sau ca jude chemat a delibera în chestie? Aci apoi urmează o scenă comică precum nu s'a mai pomenit înaintea judecătoriei. Sermanul jude desperat, răspunde apărătorului: „de geaba încerci să te acăți de mine (velem bō-tekedni) că eu nu 'ti-oiu para, deoarece-ce eu sânt convins, că ești în drept, bine-voește a spune la protocol ce ți place, eu toate le primesc și apoi ad maiorem iustitiae gloriam, prezentă niște hârtiuli trimise de nefericita judecătorie din Sibiu.

În lăuntru era scris, că Eugenia Emilia Rațiu și Rațiu Torina au fost de față cu mai multe Române în 27 Maiu 1894, când s'au reltors dela Cluj scumpii noștri martiri. Pe dosul acestei hârtii faimoase stă părerea procurorului și a judelei de instrucție din Sibiu, care în consonanță spun, că în groaznica acuză ienicerescă nu află nimic punibil. Ei, bre! ce ar fi de justiția noastră și de ordinea de stat, dacă nu ai pute persecuta pe Valahi și atunci, dacă nu comit fapte punibile, mai ales când acești Valahi sânt doamna și domnișoarele Rațiu? Și ca acest stat nefericit să fie la tot casul mântuit prudenta judecătorească din Sibiu reaceară pe sora-sa din Seghedin să citeze ca acuzate sub pedapsa escortei pe doamna Emilia Rațiu și domnișoara Dorina Rațiu. Acest ucaz a fost alăturat ca comitivă la strașnica hârtie despre care am amintit.

După-ce apărătorul a observat cât de ticălos se batjocorește legea și că pentru-ce nefericite fantasme și nărozii calcă stăpânitorii acestei țeri legile, intristat și ca jurist indignat de erasa ignoranță a judecătoriei din Sibiu, a declarat, că acusatelor vor răspunde judelei. Spre a întregi altcum tabloul comic v'e amintesc, că talmaciul în limba română a funcționat un părcălab dela temniță, care v'zând pe distinsole și impunătoarele acuzate a încremenit, li-a stat graiul și a stat înțepenit dar' din gura talmaciului nu puteai scoate nici cu cleștele un cuvânt. S'a zice că „noblese oblige” și astfel domnul apărător v'zând situația comică și convingându-se de lealitatea nemărginită a sermanului jude a sărit într'ajutor și a făcut și serviciul de talmaci. Altcum nu la multe întrebări am avut de a răspunde, deoarece-ce unica întrebare a fost: „e adevărat, că în anul 1894, 27 Maiu a fost de față la gara din Sibiu, când martirii noștri s'au reltors dela Cluj?” Acusatele regretând au răspuns, că n'au fost de față, deoarece-ce erau în Cluj și nu au putut să fie părtașe la acel act solemn a domnișoarelor române, care au câștigat admirațiunea lumii civilizate. Ear' un intermezzo de tot interesant. Domnișoara Felicia Rațiu pretinde ius-și să se fie luată dinsa la răspundere pentru-că domnia-sa a fost de față ca conducătoare domnișoarelor române și cere să fie dată în judecată.

Sermanul jude zăpăcit declară atât doamnei, cât și domnișoarelor, că el nu e chemat a delibera mai departe în chestie și e foarte îndestulat cu cele-ce a auzit.

Totodată declară apărătorului, că apărarea în merit nu o poate admite.

Despre excepțiunile interesante ale dlui apărător voiu raporta în scurt timp.

Sâmbătă seara, după încheierea foi noastre am primit următoarea telegramă:

Seghedin, 2 Februarie n. Doamna Emilia Rațiu și domnișoara Dorina Rațiu au stat azi înaintea judecătoriei din Seghedin ca acuzate pentru purtarea tricolorului național. Apărător le-a fost Dr. Stefan C. Pop din Arad, care raritate neobicinuită, s'a aflat față în față cu un Ungur cuminte. Judele Csernyus însuși s'a arătat indignat de stupiditatea colegilor sei din Sibiu. Declară acusa de nerozie.

Din Cluj:

1 Februarie.

(Odinioară și acum. — Certurile de clică. — Bal nu se face!)

După-cum se știe, întreg giurul Clujului e românesc, ceea-ce supără pe Maghiarii din Cluj, v'zând că nu li-a succes, cu toate măsurile zovniște, să maghiariseze chiar nici cele mai deaproe sate, care sânt în apropiere de jumătate de oară de Cluj. Ba ce e mai mult, fără limba română nu pot țigul nimic, fiindcă cu tot ce este de lipsă, li servește poporul român.

În acest oraș unguresc avem o inteligență mică română, însă cu simțăminte curat românești.

În timpurile de mai nainte această inteligență da impuls mișcărilor mari naționale fiind uniți cu toții și aceste lucruri aveau succes strălucit. Astăzi, durere, această mică inteligență prin depărtarea unor persoane și prin neînțelegere, altora, este împărțită în clici și toate-or în somnul vecinicii. Oare ce poze fi capăntor i-a disgustat sentința dela Memorand? Au uitat zilele cele glorioase s'erbate în acest oraș pe timpul Memorandului, când erau uniți în cugete, uniți în simțiri Românii din patru unghiri? Au uitat acea măreată și sublimă zi de glorie, când poporul nostru a protestat cu lacrimi în ochi în contra tragerii în judecată a partidului național, a vocii poporului în ziua primă a deschiderii procesului Memorandului?

Nu cred că se se fi șters amintirile acestor zile sublime, care sânt scrise cu litere de aur în inimile fiecărui Român și vor rămâne scrise cu litere de aur în istoria noastră. Din contră, eu cred, că fiecare Clujan poate fi mândru că trăiește aici, unde am protestat cu atată demnitate înaintea Europei culte, dovedind că sântem un popor demn de a fi considerat.

Aceste lucruri mărețe trebuie să însuflețească și încurajeze a lucra mai departe pe calea începută, lăsând personalitățile și interesele particulare, nelăsându-se seduci de curentul păcătoș, care nu are alt interes decât desbinarea. Nu e acum timpul a face politică de clică, ci să lucrăm în interes general pentru înaintarea cauzei sante.

În Cluj avem universitate care o frecuențează un număr mare de Români. Acestor tineri și universitari e datoare inteligența a le fi cu exemplu bun, cu toate că acești tineri și universitari sânt cunoscuți și se bucură de un renume care le servește de onoare.

Inteligenței i'ar fi ușor de a realiza orice întreprindere națională, dispunând de ajutor. Lipsește numai puțină bunăvoință și mai mult interes.

Tinerimea își dă silință de a întruni inteligența arangiând petreceri mai mici numite pic-nic. Mai în toți anii dădea un concert splendid împreunat cu dans în sala Redutei. În anul acesta însă a decis să nu aranjeze, nevoind a juca într'acei părăți, unde a sunat sentința asupra partidului național și al întregului popor român.

Această deciziune merită felicitările cele mai sincere. Iustus.

Guvern și parlament.

Ca popoarele culte și amicii libertății să afe cum se imparte dreptatea și cum sânt tratate naționalitățile în Ungaria, n'au lipsă să cetească Replica, Memorandul sau ziarele naționalităților, n'au lipsă să cerceteze puscările din Seghedin, Văț, Cluj și altele, nice să frunzărească listele oficianților dintre naționalități, sau să scruteze prin secretele ordonanțelor ministeriale, prin care zi de zi se dau lo-

vituri mortale naționalităților; ci între numai în parlamentul maghiar, vor afla acolo o conglomerare de oameni renegeți, apostazi și lipsiți de tot simțul de dreptate, ridicați acolo mai mare parte cu ajutorul baionetelor și jignirea naționalităților, rîvnind fiecare la putere.

Dar' se trece peste acestea, se ne oprim puțin la cele petrecute în parlament în 21 I. c., când în locul lui Bánffy devenit ministru-președinte, fu ales președinte al Camerei căzătorul ministru de justiție Desider Szilágyi, care în vorbirea sa despre ocuparea scaunului prezidențial, între altele zice:

„Nu e în Europa, ba nici în lumea cultă nu există națiune, care se țină atât de mult la instituțiile parlamentare, ca acea națiune politică, care veștește sub coroana Sfântului Stefan. Ochii acestei națiuni sunt întinși spre parlament și în rîndul prim spre Camera aceasta, de acolo așteaptă directiva” ș. c. l.

Firește au urmat răspunsuri, între alții Madarász zice:

„Mă declar scurt, ca membru dela 1848—9 și de atunci încoace, al adunărilor parlamentare. On. Camera, eu aici numai o unică veșuitoare națiune: națiunea maghiară o cunosc. Pentru aceea salut pe președintele Camerei, când sub numirea de națiune politică, firește că înțelege pe națiunea maghiară, pe reprezentanții națiunii maghiare și va călăuzi fără parțialitate și conștiențios în consfățuirile sale” ș. c. l.

Considerându-se desbateră asupra programului ministrului președinte, care păcătui de a atinge și legea despre naționalități, voiu produce câteva pasaje din vorbirea lui Otto Herman, poate ceva urmas al lui Tuhutum? — el zice:

„On. ministru președinte s'a născut în vorbirea sa de Sămbătă a promite tuturor câte ceva, însă cu căutela mare. Puțin a dat. Într-acestea e mai de pondeat ceea ce zice, e de a se ascuți, firește cu o căutela care-care, și legea de naționalități, ci pe mine mă conduce la acea suspiciune ciudată și doar încâtva motivată, on. ministru președinte în timpul mar... aș cetit legea de naționalități. A red, că am fost noi martori în parlament, trecut a unei scene dureroase, când aici s'a ridicat un bărbat, Ludovic Mocșary, care prin cetirea șilor din legea naționalităților și-a apărut vederile sale, și pentru că el conștie, că cu o manieră plăcută, dar nedepărtându-se du-se de litera legii nici cu un fir de păr, și a enunțat părerea sa, pentru aceasta în modul cel mai solemn fu lovit cu anatema, nu numai aici în camera aceasta, ci și afară de cameră. (Ioșif Madarász intrerupe zicend: A meritat. Otto Herman continuă.): Însă, onorată cameră, dacă voiu merge îndrăgind spre cele trecute, eată eu și în această privință imi aduc aminte de lucruri extraordinare interesante. S'au întemplat aceste în epoca deutscher Schulverein-ului, față de care domni Meltz au manifestat un anumit patriotism cunoscut; s'a întemplat atunci, că s'a adus pe tapet și executarea legii de naționalități, fiindcă naționalitățile s'au provocat hotărât la aceste legi, tocmai ca Mocșary și au demustat, că aceea nu e executată: atunci a obvenit

ântăia-dată acel incident, că Tisza Kálmán n'a putut așa răspunde precum ar trebui. Și oare cine s'a grăbit a-l ajuta? Acel bărbat, pe care acum îl onorăm în scaunul prezidențial al camerei, care a dat decisiunea următoare: legea de naționalități s'a adus cu adevărat ca promisiune, spre acel cas, dacă naționalitățile necondiționat sînt patrioți. Și eu imi aduc aminte, că Tisza Kálmán atunci a făcut prima-oră aceea, de a ostenit de acolo aici și pe prim oratorul de atunci al opozițiunii, pe Desider Szilágyi, înaintea întregii camere l'a distins prin stringerea de mână.”

După acestea față de fostul pașe al Bistriței, actualul ministru-președinte, zice că e în clar cu ținuta lui față de naționalități, considerând că e Ardelean și crescut în anumite principii tradiționale.

Da, da, și noi sîntem în clar, numai nu știu dl Lahóvry oare mai are speranță în moderați, când și cel mai moderat maghiar, Ludovic Mocșary, fiindcă s'a provocat la sancțiunea legii, e anathemisat atât din cameră cât și din societatea acelor pe care dl ministru atât de fidel îi părtinește.

Din cele citate, și fără comentariu se pot înțelege atât cele trecute cât și cele viitoare. Însă vecinic e Dumnezeu, ear oamenii toți creapă, deși ar fi toți Baros — fostul om de fer, — Wekerle, Szilágyi sau Bánffy.

Bihoreanul.

Pontificele și statul italian.

Începînd dela anul 1870 20 Septembrie, când Victor Emanuel a intrat cu oastea sa în urbea eternă, nici-odată nu s'a arătat atîta prevenire și aplicare spre pace între Vatican și stat, cum și în zilele din urmă. Pontificele în vorbirea sa din anul trecut roșită ca ocaziunea Crăciunului a folosit niște termeni mult prevenitori când a desăvîrșit relațiunea dintre Vatican și Quirinal, în așa spirit încă n'a vorbit nici Piu IX nici Pontificele din prezent. Curs română a dovedit multă prevenire față de stat, și când statul a voit să întemeieze pe coloniile din Asia prefectură apostolică.

De altă parte guvernul i-a dat executură patriarhului din Veneția, pe lângă toate că liberalilor nu li-a convenit persoana aleasă. Milanul a primit cu sîrbări oficioase pe metropolitul acolo denumit. În cele din urmă ministrul președinte Crispi, acest vechiu și care părea a fi neîmbălzit inimic al bisericii spre mirarea multora în vorbirea sa program, a accentuat foarte hotărît că este în interesul statului răspîndirea credinței și religiozității, din care momente se vede apriat că din ambele părți există dorință spre împăcare. Este deja străbătută în lume vestea că regina Margareta, demult dorește, dar și lucră în direcțiunea aceea ca să poată aduce pacea între cei doi domnitori din Roma. Este mai departe știut că pentru stîrpierea mișcării anarhistilor și socialistilor statul așteaptă cel mai puternic sprigin dela clerul aflat în cura animarom, — pentru aceasta dorește statul pacea.

Lupta ce există între biserică și stat aproape de 25 ani, a slăbit mult religiozitatea, creșterea liberală fără base morale, fără credință a sporit foarte mult numărul celor fără nici o religione, care lătesc doctrine opuse cu solidaritatea statului și cu pacea ce trebuie să domnească în dînsul.

Deci este sosit timpul, când pentru nobilitatea moravurilor și binele fundamental al patriei pace să se facă între biserică și stat, adică e iminentă imperativa cerință ca propozițiunile de pace să se facă. În zilele acestea a și luat firele păcii în desbatere un publicist, care nu aparține nici unui partid; dar se afla în bune relațiuni cu ambele, cunoscînd foarte bine împrejurările, cât și relațiunile dintre biserică și stat. Acesta este Raffaello de Cesare, care aproape de 15 ani studiază lucrurile și împrejurările curiei, și care prin lucrarea sa anonimă „Simmaco” în toată presa europeană a făcut mare svon. În cele din urmă a scris în „Nonova Antologia” o revistă științifică de mare valoare. Despre această scriere vorbește semioficiosul din Vatican „Osservatore Romano” într'un ton domol și foarte obiectiv, de unde se crede că Pontificele ar fi aplicat a lua de basa pertractărilor între Vatican și Quirinal, chiar programul desăvîrșit de Cesare.

Punctul cardinal este, că statul nu va schimba nimic în legea despre garanție. Adece teritoriul adaus cătră proprietatea statului rămîne neschimbat, afară de exențiunea căl este dată pentru Vatican, în această parte de proprietate statul nu va da nici un favor, dar va face pe alte terene cu mult mai mari concesiuini.

Statul va abdice de execuțura pentru episcopi și placet pentru parochii, care asigură o putere de coteșire guvernului, care de altcum a servit cele mai grele neîntelegeri între biserică și stat. Cât privește puterea de stat nu este temere că preoții vor lucra contra statului, că statul are deplină asigurare în codul penal ca să poată curma aceste aparențe, dacă s'ar ivi.

Va asigura statul bisericii dreptul de a-și întocmi congrua și o lege specială pentru averile bisericești și statul va lucra pentru a îmbunătăți starea clerului inferior.

Va retrage legea referitoare la unele ordini călugărești, și celor mai meritate de nou li-s'a da concesiune, ca să poată figura și exista ca corporațiuni morale, și totodată să poată căștiga proprietate.

Trebuie să se facă îmbunătățire semina-riilor, în care se crește clerul, dacă va pretinde trebuința chiar întîmînd numărul acelor.

A asemenea va trebui a proceda față de episcopi, împărțindu-i cu mai bune plăți, căci cele din prezent nu sînt corăpun-zătoare statului și demnității unui episcop.

Să fie dispensați dela serviciul militar toți clericii, care pășesc în ceata misionarilor, sau care sînt aplicați ca preoți în păstoria sufletelor.

În fine este pretensiune de a stabili dreptul bisericesc în consonanță cu dreptul public italian, prince să se poată evita orice ceartă între persoanele bisericești și puterea statului.

Aceasta ar fi în extras și în liniamentele general, programul desăvîrșit de ziaristul Cesare. Sînt unii ca doresc ca acesta să fie luat în programul partii moderate, și ar dori ca la alegerile diale care după-cum se crede se vor ține în lună Aprilie, să fie desăvîrșit, ca și popoul să fie orientat, ba chiar să-și poată rosti judecată asupra dînsului.

Este de știut că catolicii dela ocuparea Romei n'au mai lăut parte activă la alegerile diale. Este acui peste tot foarte curios, ce poziție va lua Sfîntul Scaun?

Toți cei din Italia doresc a ști oare pontificele abrogă ordinațiunea de abstenență referitoare la algeri și intravot catolicii

în acțiune. Se sperează, că prin aceasta se face pasul cel mai hotărît pentru întemeierea păcii, din ce poate avea folos biserica, dar mai mult statul.

Un lucru este deplin constatat, că lupta dintre biserică și stat numai bine nu aduce poporului italian și că dela creșterea religioasă morală așteaptă statul stîrpierea moravurilor stricate; adică puterea statelor nu este numai sabia ci și crucea.

I. Costin.

Revista politică.

Ziarul guvernamental „Mir” scrie într'un ton foarte energic contra acelor ziare, care recomandă guvernului să cedeze față cu reclamațiunile Austro-Ungariei în afacerea acciselor. Mai departe în atacuri merge încă ziarul „Progresul” al ministrilor (tankoviști) Madjarov și Velicikov, care scrie, că guvernul nu numai că nu este iertat să cedeze, ci din contră trebuie să întrebuițeze toate mijloacele pentru a se emancipa de sub influența Austro-Ungariei.

„Svoboda” însă, organul lui Stambolov caracterizează ca o tradare de patrie purtarea guvernului bulgar față cu Austro-Ungarie, care în momentele cele mai critice s'a arătat mare amică a Bulgariei.

Spicuri din foile maghiare.

În ședința dela 30 Ianuarie n., cu ocazia discuțiunii bugetului de culte, deputatul Thaly, unul dintre savanții maghiari, a vorbit între altele, după-cum urmează:

„Eu recunosc virtuțile Neamțului, dar în același timp cunosc și slăbiciunile sale. Îmi vine în minte dîor, o cântare curtească. (Să auzim, să auzim.)

„Madarász: Mégis hunczut a német! Thaly: Nu aceea. Ci o altă cântare, care astfel îi caracterizează pe Germani:

Vigyáz kurucz, jön a német,
Lásd, mily okos, tuló fegyér! (Ilaritate).

„Asa-i Neamțul, onorată casă, vierme învîțat. (Ilaritate). Că-i învîțat, e netăgăduit; dar că e vierme în același timp, deasemenea nu se poate nega (ilaritate) pentru că îi place să se fîrsoacă (ilaritate).

Sîntem curioși să știm ce făceau deputații sași, când astfel vorbea despre neamul german colegul lor Thaly. Din foile maghiare nu se vede nici măcar un mic protest, proformo cel puțin.

Ori tăceau deputații sași, pentru că simțiau cu musca pe căciulă?

O fîtică ungurească din Becicherecul-mare, — „Torontál”, scrie în numărul seu dela 30 Ianuarie că episcop al Lugojului „probabil va fi numit: Matyasczó Nándor, director semiinrial din Ungvár”...

De ce nu scrie că Pityi Palkó?

Hotărît, că insulubrități mentale de felul acesta numai în foile ungurești se pot găsi.

„Cum e situația în Dunaszerdahely — scrie „M. Hirlap” — arată împrejurarea, că pentru algeri au sosit acolo 140 húsari și 75 gendarmi”.

Frumos preludiu pentru alegerile de azi!

FOIȚA „TRIBUNEI”

Dar de nuntă.

De

Emilio Marchi.

Era bogat. S'a îmbogățit pe multe că-i cinstite și de cele mai multe-ori necinstite: cu meserie, cu comerț, cu usură, cu ex-crocherii... Dar după-ce s'a îmbogățit odată n'a fost nimeni mai „cinstit” și mai de omenie de cît el, și nime „ca el n'a știut să guste mai cinstit roadele „muncii” sale. La bătrînețe s'a făcut și bisericos chiar; dădea parastase pentru sufletele morților și după slujbă invita pe părintele la dejun în casa sa frumoasă, unde voia să-și petreacă zilele ce le mai avea, în tichnă și în belșug.

Fata sa era logodită cu un mare proprietar din Novara. Partie excelentă pentru fata unui parvenit, care nu demult lifera — cărbuni. După-ce Gasparone Carpigna — așa se numea bogătanul — nici-odată nu s'a ferit de micile bucurii familiare și și-a iubit fata la nebunie, să înțelege cu multă plăcere s'a gîndit la nunta frumoasei Isolina, și s'a pregătit de cu vreme, se făcî din nunta fetei sale o adevărată sîrbătoare.

Pregătirile s'au făcut deja de cu vreme. Au fost vestiți deja de trei-ori de pe amvonul catedralei, mirele a trimis și darul de nuntă, o diademă de briliant veritabil; și

rudele s'au grăbit cu darurile lor, unul o brățară frumoasă, altul broderii scumpe. Mireasa aștepta îndestulată ziua fericită sub ocrotirea mătusei sale, căci mamă-sa murise de mai demult.

Mirele era frumos, bogat și simpatice. Casa cea veche, „Zoccalino”, pe care signor Carpigna a cumpărat-o dela un ortac al seu, ajuns la sapă de lemn, strălucia în forma ei nouă. Nimeni n'ar fi crezut, că acest mic palat a fost cîndva o modestă fabrică de postav unde într'o zi s'ermănu del' Orto Battistino, în desperare sa s'apăn-zurat de nn stîlp al porții. Ce ar fi și putut face alta, după-ce pierduse averea toată până la ultima lăscăie? Prin oraș se vorbea că bogatul Carpigna l'a nefericit, el l'a făcut muritor de foame și l'a lăsat pe drumuri. Se vorbea, că slujbele și parastasele ce le dădea în fiecare an în ziua de 23 Septembrie, erau pentru sufletul nefericitului și pentru-ca Dumnezeu să-i ușureze suferințele din purgator...

— S'o auzim dac'o știți spune!

Eu am cunoscut pe acel s'erman Battistino. În toată septămana eu îi căram lemnele, și știu că deși trebuia să poarte de grije de soartea alor patru copii, nu-i mergeau rău trebile. Unde dintr'ii sei a ajuns adevărat hoț de codru, și acum își poartă meseria în Șvițera, și s'o știți, așa se vorbește, că într'o bună dimineață are să dee în vîzduh cu dinamită palatul Zoccalino! El a fost care în acea dimineață a luat jos de

pe grindă dela partă pe bietul seu tată mort. E fieric cunșios acela, fraților, nu se sparie și de umbra sa proprie!

— Ce are asa a face cu Carpigna, care totdeauna numai cu cărbuni a negustorit!

— Ce are? Battistino a împrumutat lui Carpigna șezeci de mii de lire, ear' acesta a tăgăduit apoi, că ar fi văzut măcar acei bani vre-odată!

— Destul de dobitoc a fost, că s'a încrezut în Carpigna.

— Ei, cum să nu se încrează în el, când el i-a fost la botez nașul! L'ai fi crezut sînt pe acest om, când era în biserică. Acestia sînt totdeauna cei mai răi!

— Bani acestia i-au pus temelie averii lui.

Dar' astea erau lucruri vechi, mai vechi doar' ca de 30 ani.

În locul fabricii de postav, ce a dispărut, s'a ridicat o casă albă cu porți de fer, cu jalușii verzi, cu grădina în formă de terasă, care se întindea până la lac, — cu un cuvînt a căpătat ființă Zoccolino, așa precum și azi încă îl mai poate vedea, cel-ce vîșlește pe apele lacului Maggiore înspre Macagno!...

Grădinarul a împodobit grădina cu steaguri, cu lampioane chineze de hîrtie; în preseara nunții au arangiat un frumos joc cu foc bengalic, și de pe barca iluminată, suna ghitara.

Cei-ce priviau jocul cu foc bengalic, de pe țărmurul de dincolo, încercau să ghicească;

— Oare ce s'a fi întemplant în Zoccolino?

— Carpina își mărită fata...

— După vre-un cămătar sgărît, negreșit.

— Dacă cineva e avut numai decăt e bănuir că fură...

— D-ta, care astfel vorbești, dorești să ascuți istoria Carpinei?

Astfel povestiau între sineși pescarii pe țărmurul de dincolo al lacului, fumînd în fața cărimei lui Cannero.

În vremea asta pe țărmurul de dincolo strigau într'una:

— Trăească mireasa!

— Trăească juna păreche!

— Trăească domnul Gaspar!

Treizeci-patrizeci de oameni erau strînși la un loc, rude și invitați, mai scotind și pe luntrași și servitori. În salonul care cuprîndea mijlocul parter-ului, și dădea în grădină, era așternută masa, care acui se încovoia de mulțimea cristallului lucitor și a felurilor fripturi, alături și delicatele aduse din Lugarno. Pe o mîșuță răzîmată de părete o întreagă baterie de sticle cu gătul de argint, stau gata de luptă!

Din grădina, fiecare adiere mai tare de vînt, umplea sala cu mirosul îmbătător de flori de lămăie, de vanilie și de iasmin...

Frumoasa Isolina s'aria veselă, tînără și nevinovată, ca o pisică mittea, până când s'au așezat la masă, și până nu au deschis

CRONICĂ

Sibiu, 4 Februarie n.

Dela Seghedin. Dl Eugeniu Crigan, proprietar în Berchieș ne scrie, că find zilele acestea la Seghedin, s'a dus la directorul Hatzinger, cerendu-i permisiune să poată vedea cel puțin pe dl Iuliu Coroianu, care-i este rudă Credinciosul vistavoiu al puscării însă i-a răspuns cu un scurt „nem lehet”, vrînd să arete ce mult se respectază în Ungaria regulamentele și legea.

Procesul pentru aderența publicată în numărul 208 din 1 Octomvrie 1893, se va ține în 5 Martie n. a. c. și nu în 6 Martie, cum din greșeală s'a publicat într'unul din numerii trecuți ai ziarului nostru.

Brutalitate. Despre o nouă brutalitate a gendarmilor ni-a povestit bravul cioban din Oprea-Cărtisoara, George Cărtan. Ne spuse că într'o zi aflându-se în casa primăriei s'a întălnit acolo cu doi gendarmi, care l-au întrebat dacă a fost la Vaț și la Seghedin, și ce a căutat acolo? Bravul cioban, cunoscut deja înaintea cetitorilor nostri, l-a răspuns românește, că a fost și la Seghedin și la Vaț, pentru-ca să-i vadă pe întînțații neamului român, care suferă pentru binele poporului românesc. Gendarmii atunci au început să-l pămăească și să-l bată. Avem înaintea noastră actul de vizitare a medicului, din care reese că de tare a fost bătut ciobanul nostru.

Ziare oprite. Noul ministru maghiar de interne, dl Perczel Dezső, și-a început activitatea cu oprirea alor două ziare românești din Teară, și a unei broșuri franceze, în urma căreia ministrul de comerț li-a detras debitul postal. Ziarele oprite sînt următoarele: „Voinea Craiovei” și „Buciumul Român”, broșura: Les Roumains de Transilvanie. — Patria salvată!

Un jude negat. Primim următoarele: În comuna Bărsa, comitatul Aradului, comuna curat românească stă în fruntea antistiei comunale un negat cu numele Draga Tivadar, Român de naștere, care desigur născător de carte, căci precum știu a absolvat vre-o 2 clase gimnasia; însă dînsul s'a făcut unealtă credincioasă a asupritorilor neamului nostru, ceea-ce o dăscă în urmărele; întemplantu-se că un cîștit plăgar a colectat până acum vre-o 20 fi, pentru numenul regelui munților „Avram Iancu” și auzind despre aceasta voincoșul de negat, numai decăt a confiscat colecta și a făcut sără la prețură, zicend că cu ce drept confiscat fără permisiunea dela locurile comarale? Suma colectată însă a rămas în mîinile colectantului și dînsul continuă și acum cu colectarea mai departe. Ar fi de dorit, că Bărsanii să-și aleagă un om credincios și cu stăruță neamul lor, aveți conducători 2 preoți vrednici și 2 învățători, dintre care un învățător și dînsul e de pînăra lui Draga Tivadar, gata spre a trada ori-ce; ascultați deci de sfaturile conducătorilor vostri și nu vă lăsați amăgiți de nime. — U. a.

Da cu Bánffy! Zicătoarea aceasta este lăfă în întreg Ardealul, mai ales între generația mai tînără și a fost răspîndită de tinerimea studioasă din părțile Bistriței și a Nasendului. Înțelesul a fost pretutindenea același: Dă cu forța brutală, dă cu obraznicia și fărădelegea. La înțelesul original s'a mai adaus o schimbare esențială prin usul comun și anume: Dă cu Bánffy, să dai nemilostiv, de geaba însă, că toate în capul tîu au să se spargă, fiindcă nu ai nimic sfînt sau soare. Aceasta este azi înțelesul comun al lui „Dă cu Bánffy!” Grachus.

Foile maghiare înregistrează cu deosebită satisfacție actul „patriotic” al domnului Ioșif Hossu, director al gimnasului din Blaj, care a oprit studenților cetirea foilor românești. Rămăne numai, ca dl Hossu să le aboneze foi ungurești, după-cum pe o vreme li-se

ântăia sticla de vin, a cărei spumă argintie a stropit haina albă a miresei.

— Trăească mireasa!

— Trăească domnul Gaspar, fericitul părinte!

— La revedere la ospătul de botez!

Înima bogătanului era cuprinsă de sentimentul acelei fericiri dureroase, pe care îl avea ca tată, vîzîndu-și pe iubita sa fiică despărțită de el, dar în același timp știindu-o în deplină fericire. Isolina i-a fost un ideal acestui om tăcut și aproape semi-sălbatic. Și banii și averea numai ei le-a agonisit. Era nespus de fericit că a putut să o mărite după un om atît de bun și de cîștit. I-a și dat afară de trusou 300.000 de lire încă în ziua primă, în ziua cununiei, și i-a promis că restul îl va erezi după moartea lui.

A și fost alaiul și veselie, de credeai că-i o nuntă țărănească de pe sate. Curgea vinul pîrîu și veselie a ajuns la culme.

Parcul era luminat frumos cu mici lampioane în colorile naționalului tricolor italian. Zebrul lin de seară aducea acordurile molatice ale unei romanze frumoase, cîntate într'o barcă încungiurată de lampioane luminoase de pe lacul din mijlocul parcului.

Tocmai se ridica un tînăr poet, domnul secretar, ca să-și cetească oda sa ocașională, când intrase în odaie un servitor, aducend un mic pachetaș.

— Un străin a adus-o!

— Va fi un nou dar pentru mireasă!

1871

Convocare.

P. t. membrii Cassei de păstrare (reuniune) din Seliște se convoacă la ședința

Adunării generale ordinare,

conform §-lui 15 din statutele reuniunii pe Joi în 2/14 Februarie a. c. la 2 oare p. m. în sala cea mare a școlii române gr.-or. din Seliște pe lângă următorul

Program:

1. Raportul general al direcțiunii și propunerile acesteia.
2. Staverirea bilanțului cu 31 Decembrie 1894 și distribuirea profitului curat.
3. Raportul consiliului de inspecțiune și eventuale propuneri.
4. Alegerea membrilor în consiliul de inspecțiune conform §-lui 20 din statute.

Din ședința direcțiunii Cassei de păstrare (reuniune) în Seliște, ținută în 19/31 Ianuarie 1895.

[598] 2—2

Direcțiunea.

Bilanțul

CASSEI DE PĂSTRARE (REUNIUNE) ÎN SELIȘTE PE AL XI-LEA AN DE GESTIUNE 1894.

Contul bilanțului:

Active:		Pasive:	
Casa în numerar	5763.03	Depunerile membrilor (capital social)	10300. —
Împrumuturi cu cavenți	150963.20	Depuneri spre fructificare	207114.82
Împrumuturi hipotecare	91660. —	Fondul de rezervă	16012.14
Efecte	3050. —	Fondul de binefaceri	5413.75
Diverse debitori	261.33	Interese anticipate pro 1895	3357.48
	251702 56	Diversi creditori	3073.61
		Profit curat trans. din 1893	90.33
		Profit curat pro 1894	6340.43
			6430 76
	251702 56		251702 56

Contul profitului și perderilor:

Eșite:		Venite:	
Interese:		Profit transportat din anul trecut	90 33
la depuneri spre fructificare	8037.45	Interese:	
de escompt	229.84	dela împrumut. cu cavenți	11736.73
Spese:		„ împrumut. hipotecari	4942.75
salare, mărci de presentă, remunerațiune	1348.17	„ efecte	152.50
imprimare, inserțiuni, r-cu-site de scris, diverse	615.31	„ depuneri proprii	21.64
porto	28.21	Provisiune	1122 46
Contribuțiune:		Taxe de transcriere	8 —
dare directă	617.03		
10% după interese la dep.	616.88		
ecivalent și darea drumului comp. de timbru și aruncuri	63.15		
cotense	37.61		
Profit curat	6430 76		
	18074 41		18074 41

Seliște, în 31 Decembrie 1894.

Dr. Nicolae Maier m. p., Dimitrie Roman m. p., Nicolae Neamțu m. p.,
președinte, vicepreședinte, secretar.

Nicolae Mosora m. p.,
casar.

Constantin Herția m. p.,
comptabil.

Membrii direcțiunii:

Dr. Nicolae Calefariu m. p., Ioan Comșa sen. m. p., Bucur Comșa m. p.,
Nicolae Peligrad m. p.

Subsemnatul consiliu de inspecțiune am examinat bilanțul prezent, precum și contul profitului și al perderilor și l-am aflat în deplină consonanță cu registrele principale și auxiliare.

Ioan Banciu m. p., Ioan Comșa jun. m. p., Aron Gogonea m. p.,
Ilie Hociotă m. p., Dumitru Lăpădat m. p.

Cea mai bună și mai ieftină foaie pentru preoți și învățători este

„LUMINA“

foaie eclesiastică, didactică, socială și literară

ce apare dela 1 Ianuarie 1895 în Giula (Gyula) al cărei prospect e următorul:

„Lumina“, ca organ de publicitate este înființat pentru a umple golul în genere observat și a delătura lipsa de toți simțită pe terenul ziaristic și literaturii noastre bisericesti și școlare. — „Lumina“ va avea cont de pretențiunile și aspirațiunile preoției și învățătorimii noastre, apărând interesele lor atât pe terenul lor de activitate, cât și pe cel social și de viață. — „Lumina“, având angajați de colaboratori pe cei mai distinși teologi și pedagogi, pe cei mai erudiți scriitori și cultivatori ai literaturii bis și școl. va ocupa locul de frunte între toate ziarele existente și de această natură, producând în coloanele sale cei mai buni și mai interesați articoli. — „Lumina“ ținând cont de spiritul societății, va produce articoli sociali ești din condeele celor mai eminenți scriitori și astfel va născu la satisfacere așteptărilor publicului și pe acest teren ținându-l în curent cu fazele de dezvoltare a spiritului timpului și societății moderne. — „Lumina“ publică un permanent concurs de premii care se va da în fiecare lună pentru cel mai bun articol bis. școl., social ori literar ce i-se va trimite. — „Lumina“ atât prin cuprinsul seu bun și interesant cât și prin prețul bagatel de abonament emulează cu toate foile existente și de această natură atât dela noi cât și din străinătate. — „Lumina“ apare (deocamdată) de 2 ori pe lună și se poate abona cu preț de fl. 3.— (6 coroane) la an și fl. 1.50 (3 coroane) 1/2 an în Giula (Gyula) strada Română nr. 2 (1603) la

Red. și Administr. „Luminei“.

[503] 2—3

Un renumit Institut

în București, Internat și Externat autorizat de ministrul instrucțiunii publice, prosperând de 20 ani, se cedează din cauza de sănătate sub condițiuni foarte avantajoase.

Ofertele postrestane sub „Reușire“ București. (609) 1—6

Pari pentru hemei

circa 650 bucăți, lungimea 3—4 stăngeni.

Calitatea cea mai bună, de brad cu preț foarte moderat se află de vânzare la

[575] 2—3 Bucur Dancăș jun. în Rășinari (lângă Sibiu).

Recunoscută de cea mai bună hârtie de țigări franțuzească

este

„LE GLORIA“

de

[2267] 17—50

Iosif Bardou & Fils,

Perpignan-Paris.

60 medaile de aur, 16 diplome de onoare, 20 diplome „Hors Concours“.

„LE GLORIA“ hârtie de țigări întrece necondiționat pe toate celelalte hârtii de țigări existente în bunătațe și finețe. „LE GLORIA“ este numai atunci când pe fiecare cârtică se vede firma „Joseph Bardou & Fils“ ca inscripțiune. „LE GLORIA“ hârtie de țigări se capătă cu marginile atât lustruase cât și dințate (perforate). „LE GLORIA“ se vinde și în tuburi de o analitate ne mai pomenită până acum de excelentă. „LE GLORIA“ hârtie de țigări și tuburi se capătă în toate prăvăliile „Nürnberg și hârtie en gros“ precum și la trafici.

Pilulele curățitoare de sânge

numite mai demult pilule universale ale lui

I. PSERHOFER

merită cu tot dreptul numele din urmă, pentru-că în adevăr există multe boale, în care aceste pilule au confirmat efectul lor în adevăr excelent.

De mulți ani aceste pilule sunt pretutindenea lățite și puține familii vor fi în care se lipsească o mică provisiune din acest excelent mijloc de casă.

De mulți medici aceste pilule au fost și sunt recomandate ca mijloc de casă, cu deosebire contra tuturor boalelor, care se nasc din *misturarea rea și din obstipațiune*, ca: *perturbațiuni în circulația fierii, boale de ficat, slăbirea mățelor, colici, congestiuni de sânge la creeri, hemoroizi etc.*

Prin însușirea lor curățitoare de sânge ele sunt de efect cu deosebire bun la *anemie* și la boalele rezultate ca: *galbinarea, dureri de cap nervoase etc.* Afară de aceea aceste pilule curățitoare de sânge lucră atât de domol, încât nu cauzează nici cea mai mică durere, și prin urmare pot fi luate fără griji și de persoanele cele mai slabe și chiar și de copii.

Aceste pilule curățitoare de sânge se produc veritabile singur numai în farmacia la „Mărul de aur al imperiului“ a lui I. Pserhofer, Singerstrasse Nr. 15, Viena, și costă o șatula cu 15 pilule 21 cr. v. a., o ruletă cu 6 șatule costă fl. 1.05, trimitere nefrancată cu rambursă fl. 1.10. Trimitându-se bani înainte o ruletă de pilule francată costă fl. 1.25, 2 rulete fl. 2.30, 3 rulete fl. 3.35, 4 rulete fl. 4.40, 5 rulete fl. 5.20, 10 rulete fl. 9.20. Mai puțin ca o ruletă nu se poate expedia.

NB. În urma lătirii lor mari aceste pilule sunt imitate sub cele mai diferite forme și numiri; ne rugăm deci a cere apriat *pilulele curățitoare de sânge ale lui I. Pserhofer* și a considera numai pe acelea de *veritabile*, a căror instrucțiune de întrebuințare este provăzută cu iscălitura I. Pserhofer și care poartă pe inscripția coperișului aceeași iscălitură cu scrisoare roșie.

Dintre nenumeratele scrisori, în care consumenții acestor pilule mulțumesc pentru sănătatea redobândită după cele mai diferite și mai grele boale, lăsăm să urmeze aici numai puține, cu observarea că ori-cine, care le-a folosit numai odată le recomandă mai departe:

Köln, 30 Aprilie 1893.
Stimate Domnule Pserhofer! Fii atât de bun și trimite-mi earși 15 suluri din neîntrecutele D-Tale piluri pentru curățirea sângelui, cu rambursă postală. Și prin aceasta îți exprim sincera mea mulțumită pentru puterea miraculoasă a pilurilor D-Tale.

Stimează cu înaltă stimă Francisc Pawlistik, Köln Lindenthal.

Hrasche, lângă Flédnik, 12 Septembrie 1887.
Stim. Domn! Voea lui D-zeu a fost că m-a venit în mâni pilulele D-V. ear' acum Vă scriu despre rezultat: m'am fost răcit în patul nașterii, așa că n'am mai putut lucra nimica și acum sigur as fi deja moartă dacă nu m'ar fi scăpat miraculoasele D-Voastre pilule. Dumnezeu se Te binecuvinteze de o mie de ori pentru aceasta. Am încredere, că pilulele D-Voastre mă vor vindeca de tot, precum au dat și altora sănătatea.

Teressa Kniff.
Wiener-Neustadt, 9 Decembrie 1887.
Stimabile Domn! Vă exprim cea mai călduroasă mulțumită în numele mătușei mele de 60 de ani. Aceasta a pătimit 5 ani de catar cronic de

stomac și de boală de apă. Vieța îi era chin și se credea deja perdută. Din întâmplare a căpătat o șatula din excelențele D-Voastre pilule curățitoare de sânge și după întrebuințare mai lungă a acestora s'a vindecat.

Cu distins respect Iosefa Weinzettel.
Eichengraberamt, lângă Gföhl, 2 Martie 1889.

Stimabile Domn! Devotat subscribul mă rog a-mi trimite încă odată 4 rulete din pilulele D-Voastre intr'adever folositoare și excelente. Nu pot intra, lăsa a Vă exprima deplina mea recunoștință despre valoarea acestor pilule, care le voi recomanda cu toată căldura tuturor bolnavilor ori-unde voi ave privilegii. Despre această mulțumită a mea Te împuternicesc să faci ori-ce întrebuințare publică.

Cu distins respect Ignatie Hahn.

Gotschdorf, lângă Kohlbach, Silesia-austriacă, 8 Octombrie 1888.
Stimabile Domn! Te rog frumos a-mi trimite o ruletă cu 6 șatule din pilule D-Voastre universale curățitoare de sânge. Numai miraculoaselor D-Voastre pilule am să mulțumesc că am scăpat de o boală de stomac, care m'a chinuit 5 ani de zile. Aceste pilule nu se vor mai găta nici-când din casa mea și Vă exprim prin aceasta cea mai călduroasă a mea mulțumită.

Cu cel mai mare respect Anna Zwickel.

Licuer de plante alpine de W. Ottm. Bernhard din Lindau în contra tuturor suferințelor de stomac. Un flacon 2 fl. 60 cr., 1/2 flacon 1 fl. 40 cr.

Alifne americană în contra podagrei, cel mai eficace mijloc în contra afecțiunilor podagrice și reumatice: ca dureri pe șirul spinării, junghieri în picioare, ischias, migrene, durere nervoasă de dinți, dureri de cap, junghieri în urechi, fl. 1.20.

Esenta de ochi de Dr. Romershausen, pentru întărirea și conservarea puterii vizuale în flacon original à 2 fl. 50 și 1 fl. 50 cr.

Balsam miraculos englezesc, un flacon 1 fl. 50 cr.

Fiakerpulver în contra catarelor, regușele și tusei, 1 șatula 35 cr., trimitere francată 60 cr.

Spirt de bucate cu și fără sare 1 flacon 70 cr.

Balsam de degerături de I. Pserhofer, de mulți ani recunoscut de tot felul, precum și în contra ori-cărui fel de rane învechite. 1 borcan 40 cr. cu trimitere francată 65 cr.

Helso sau sare de sănătate, rușilor de stomac, precum și contra tuturor suferințelor, consecutive mistuirii neregulate, 1 pachet 1 fl.

Balsam de gușe remediu sigur în contra gumezului grot. 1 flacon 40 cr. trimitere francată 65 cr.

Afară de preparatele aici numite se află toate specialitățile farmaceutice anunțate în ziarele austriace și în cele străine și la cerere se procură prompt și ieftin toți articoli, care nu se vor afla poate în deposit.

Trimitere prin postă se efectuează cât se poate de iute, trimitându-se banii înainte, ear' comande mai mari și cu rambursă.

Farmacia lui I. PSERHOFER „la mărul de aur al imperiului“ Viena I., Singerstrasse Nr. 15.

Comandele se vor efectua numai atunci, când se va trimite prețul înainte și în cazul acesta speșele postale sunt mai mici ca la trimiterea prin rambursă postală.

Ca veritabile sunt a se privi numai acele piluri, a căror asigurațiune poartă numele I. Pserhofer și acele șatule ce poartă pe coperiș același nume în coloare roșie.

Specialitățile mai sus numite se capătă și în speșeria I. v. Török, Budapesta, Königsgasse 12.

[2537] 10—12